

Výrazne sme prispeli ku konsolidácii verejných financií

Vyššie územné celky od začiatku svojej existencie dostávali štátne účelové dotácie. V roku 2005 vstúpila do platnosti fiškálna decentralizácia. Jej cieľom bolo posilnenie finančnej autonómie územnej samosprávy v súlade s princípmi Európskej charty miestnej samosprávy, ako aj zvýšenie jej samostatnosti a zodpovednosti pri rozhodovaní o použití verejných zdrojov na poskytovanie služieb občanovi.

„Fiškálna decentralizácia priniesla zásadnú zmenu vo financovaní územnej samosprávy. Podstatou toho procesu bol prechod od poskytovania dotácií zo štátneho rozpočtu na financovanie kompetencií prostredníctvom daňových príjmov,“ hovorí vedúca odboru financií Úradu KSK Mária Karafová.

Prijatím zákona o rozpočtovom určení výnosov dane z príjmov územnej samosprávy a ďalších nariadení, bol určený objem a spôsob rozdelenia finančných prostriedkov. Základom pri určovaní ich objemu sa stali dotácie poskytované vyšším územným celkom do roku 2005. VÚC-ky od začiatku pre-

chodu kompetencií bojujú s veľkým modernizačným dlhom.

„Jeden z najväčších problémov fiškálnej decentralizácie bol, že zo štátu boli presúvané nové kompetencie, ktoré zvyšovali nároky na rozpočet samospráv, bez finančných prostriedkov. Až ústavným zákonom o rozpočtovej zodpovednosti je zakotvené, že regionálna samospráva bude nové kompetencie vykonávať s rovnakými finančnými prostriedkami, aké mal do ich presunu štát. V roku 2009 sa navyše naplno prejavila hospodárska kríza. Kým do roku 2008 daň z príjmov fyzických osôb narastala, v roku 2009 už bol zaznamenaný pokles. V roku 2010 dokonca poklesla oproti roku 2009 o 21 %, čo bol obrovský prepád,“ konštatuje Mária Karafová.

Vzhľadom na vývoj dane z príjmov fyzických osôb nemožno KSK rozvíjať kraj z vlastných príjmov, iba z finančných prostriedkov z fondov Európskej únie (EÚ). Rekonštrukcie ciest II. a III. triedy si KSK zabezpečoval aj z úverových zdrojov. Zároveň v roku 2010, keď sa kríza prejavila najviac, bol kraj postihnutý rozsiahlymi povodňami. Na odstránenie ich následkov štát poskytol iba 30 percent finančných prostriedkov z celkových škôd. Na finan-

covanie ostatných bol kraj nútený zobrať ďalší úver. Napriek tomu zabezpečil plnenie všetkých kompetencií a udržal stabilnú finančnú situáciu.

V rokoch 2010 až 2013 bol v hospodárení KSK uplatňovaný krízový režim. Na všetkých úrovniach boli prijaté úsporné opatrenia a vykonávala sa racionalizácia v organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK.

„Územná samospráva sa od roku 2012 podieľala na konsolidácii verejných financií. Pre vyššie územné celky sa znížil podiel na dani z príjmov fyzických osôb z 23,5 na 21,9 percenta. V roku 2013 podpísali samosprávne kraje s vládou SR memorandum, KSK sa podieľalo na konsolidácii verejných financií čiastkou 5 341 000 €, a to prebytkom v bežných príjmoch. Na splnenie memoranda bolo nutné vytvoriť prebytok 5 736 165 €. KSK dodržal podmienky a prispel ku konsolidácii verejných financií,“ hodnotí vedúca odboru financií.

KSK sa významne podieľal na projekte Košice - Európske hlavné mesto kultúry 2013. Na projekt Košice - EHMK 2013 bolo v rokoch 2009 - 2014 vyčerpaných 14 826 461 €, z toho z vlastných zdrojov KSK 5 337 436 €.

PROVINČNÝ DOM V SPIŠSKEJ NOVEJ VSI SA DOČKAL REKONŠTRUKCIE Z EUROWFONDŮV

Najprv päťročatá, potom ešte dve

KSK získal prostriedky z Regionálneho operačného programu (ROP) na sedem investičných projektov v kultúrnych zariadeniach. Z prioritnej osi 3, ktorá je zameraná na posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov, získal nenávratný finančný príspevok vyše 12 miliónov eur.

„Najprv sme boli úspešní v prípade piatich projektov - boli to opravy v Baníckom múzeu v Rožňave, Andrášiovskom kaštieľi v Trebišove, Provinčnom dome v Spišskej Novej Vsi, michalovskej Hvezdárni a v Zemplínskom múzeu v Michalovciach. Povedali sme, že sú to naše kultúrne investičné päťročatá,“ hovorí riaditeľ Úradu KSK Ondrej Bernát. „Keď ministerstvo vyhlásilo dodatočnú výzvu, boli sme úspešní ešte s dvoma projektmi na rekonštrukciu Jazdiarne v trebišovskom kaštieľi a revitalizáciu depozitára Východoslovenského múzea v Košiciach-Šaci. Takže sa počet 'detí' zvýšil na sedem.“

Rozbeh projektov v lete minulého roku nebol jednoduchý. „S prácami sa mohlo začať až po ukončení procesu verejného obstarávania a jeho následnej kontrole. Tento proces sa predĺžil a KSK ho nemohol ovplyvniť,“ hovorí riaditeľ Úradu KSK Ondrej Bernát. „Postup prác sme však veľmi pozorne sledovali a problémy so zhotoviteľmi operatívne riešili. Všetky projekty sú v záverečných fázach.“

Kaštieľ v Trebišove - obnova národnej kultúrnej pamiatky

Obnova a modernizácia kaštieľa, výmena okien, dverí, podláh, osvetlenia, odvlhčenie, rekonštrukcia podláh, úplná rekonštrukcia zrkadlovej siene so zmenou dispozície, rekonštrukcia strešného plášťa vrátane zateplenia, zriadenie malej galérie.

Rekonštrukcia budovy hlavného kaštieľa Zemplínskeho múzea v Michalovciach

Rekonštrukcia hlavného kaštieľa a jeho pravého krídla, výmena okien a dverí, úprava podláh, rekonštrukcia zdravotníckej - rozvodov vody a kanalizácie, plynu a elektriny, rekonštrukcia kúrenia, výmena mobiliára, odvlhčenie priestorov, rekonštrukcia podkrovia.

Astronomický areál - rekonštrukcia Moussonovho domu a parku v Michalovciach

Odvlhčenie hlavného objektu, nové omietky, fasáda so zateplením, oprava strechy, výmena okien a dverí, podláh, zdravotnícka, ústredné vykurovanie, elektroinštalácia, rekonštrukcia interiéru aj exteriéru kupoly, oplotenia areálu, spevnených plôch a zelene.

Provinčný dom v Spišskej Novej Vsi - rekonštrukcia a modernizácia

Obnova predného traktu vo

všetkých podlažiach, vrátane vstavby podkrovia a výmeny strešného plášťa celého objektu. Obnova dvorových krídel, výmena okien, rekonštrukcia vykurovania, vytvorenie konferenčných priestorov, zázemie v podkroví.

Zázitkové centrum SENTINEL v Rožňave

Prístavba a rekonštrukcia objektu, oprava fasády, schodiska, repasovanie okien a dverí, zateplenie podláh a strechy, výmena krovu, dispozičné úpravy, elektroinštalácia, zdravotnícka, vykurovanie, bezbariérový prístup, výstavba plocha pre exteriérové exponáty.

Kaštieľ v Trebišove - obnova Jazdiarne

Nová dispozícia so vstupom, šatňou, sociálnymi zariadeniami aj pre imobilných, konferenčná miestnosť, poľovnícka expozícia a rozhľadňa vo veži. Výmena nosnej konštrukcie strechy, obnova schodiska o veži, podlahy, vonkajšie okná a dvere, obnova zelene.

Revitalizácia depozitára VSM v Košiciach-Šaci

Teplná izolácia, vzduchotechnika, vykurovanie, chladenie, vysušovanie a zvlhčovanie vzduchu. Nový regálový a skriňový skladovací systém. Pracovisko na základné ošetrovanie zbierkových predmetov. Exteriérová expozícia rozmerných zbierkových predmetov.

ZREKONŠTRUOVANÉ PRIESTORY DSS ARCUS V KOŠICIACH SI PREZREL AJ PRESEDA KSK ZDENKO TREBULA (VĽAVO)

Cestná daň už inak

V roku 2014 bol schválený zákon č. 361/2014 Z. z. o dani z motorových vozidiel, ktorý čiastočne zmenil financovanie vyšších územných celkov. Daň z motorových vozidiel sa stala príjmom štátneho rozpočtu. Na základe nariadenia vlády sa zvýšil podiel dane z príjmov fyzických osôb pre vyššie územné celky z 21,9 na 29,2 percenta.

„Toto zvýšenie nahradilo príjmy z dane z motorových vozidiel v plnej výške a pre KSK znamenalo pre rok 2015 nárast o zhruba 1,6 milióna eur. Podľa návrhu Ministerstva financií SR sa od 1. januára 2016 zvýšila percentuálna hodnota podielu dane z príjmov fyzických osôb z 29,2 na 30 percent, čo bude pre KSK znamenať nárast o asi 3 milióny eur,“ hovorí vedúca odboru financií Úradu KSK Mária Karafová.

Kraj v Štátnej pokladnici

Náš kraj ako prvý začal skúšať Štátnu pokladnicu. Ako pilotný projekt územnej samosprávy bol zaradený do systému Štátnej pokladnice a začal ho využívať v roku 2005. Štátna pokladnica zabezpečuje najmä centralizáciu príjmov a realizáciu verejných rozpočtov, správu pohľadávok a záväzkov štátneho roz-

počtu a dennú likviditu štátneho rozpočtu.

„Dovtedy každá organizácia účtovala samostatne prostredníctvom lokálneho účtovného a ekonomického informačného systému a separátne vykonávala správu vlastného rozpočtu podľa dohodnutých pravidiel,“ vysvetľuje vedúca odboru financií Úradu KSK Mária Karafová. „Mali sme kontrolu len formou štvrt-

ročných výkazov a chýbal nám priebežný prehľad o ekonomickej situácii VÚC-ky ako celku. Vstup do systému Štátnej pokladnice nám priniesol viacero výhod.“

Kraj získal výhodnejšie podmienky pre vedenie účtov a platobný styk ako v komerčných bankách. Má okamžitý prehľad o stave natypovaných platieb a prehľad o celkových finančných prostriedkoch. Všetky organizácie v zriaďovateľskej pôsobnos-

ti KSK sú prepojené s platobným portálom. Navyše ministerstvo financií pomohlo po finančnej stránke, dodalo riešenie platobného portálu a ekonomického informačného systému SAP.

„Úspešne využívame tento systém už jedenásť rokov. Po jeho osvedčení u nás bolo uzákonené zapojenie všetkých regionálnych samospráv do tohto systému,“ uzavrela Mária Karafová.